

ناگفته‌های بورس ایران

۱۳۹۸/۱۱/۲۸

فهرست مطالب کتاب

سرآغاز: از بورس منطقه‌ای کرج، تا سازمان کارگزاران بورس

فصل اول: شکل‌دهی ساختار بازار؛ گام‌های نخست در اجرای قانون

فصل دوم: قوانین و مقررات؛ بستر توسعه بازار

فصل سوم: توسعه نهادهای مالی جدید یکی پس از دیگری

فصل چهارم: ابزارهای مالی نوین، دریچه‌ای به فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری

فصل پنجم: مدیریت بازارها؛ بورسی که هیچ‌گاه سیاسی نشد

فصل ششم: فناوری اطلاعات، شاه کلید توسعه بازار

فصل هفتم: نظارت، مباحث حقوقی و ضمانت‌های اجرایی در بازار سرمایه

فصل هشتم: چشم‌انداز بین‌المللی بورس؛ از اهداف تا محدودیت‌ها

فصل نهم: اطلاع‌رسانی، فرهنگ‌سازی و آموزش؛ بورس چگونه بورس مردمی شد؟

فصل دهم: مدیریت تعاملات درون و برون سازمانی

فصل یازدهم: گذر از چالش‌ها

سرآغاز: از بورس منطقه‌ای کرج، تا سازمان کارگزاران بورس

شرکت در کمیته بررسی لایحه جدید بازار اوراق بهادار در سال ۱۳۸۳

پذیرش دبیرکل سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار در ۳۰ آبان ۱۳۸۴

تصویب نهایی قانون بازار اوراق بهادار در ۲ آذر ۱۳۸۴

تاسیس سازمان بورس اوراق بهادار

رئیس سازمان بورس اوراق بهادار در ۶ اردیبهشت ۱۳۸۵

بازار از التهاب تا آرامش: حساب سال‌های ۱۳۸۲ و ۸۳ موجب کاهش شاخص در ۸۴

تثبیت دامنه نوسان قیمت سهام شرکت‌ها در ۲ درصد

تخلیه حساب در پایان سال ۱۳۸۴

ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در خرداد ۱۳۸۵ و عرضه سهام دو شرکت بزرگ در اواخر ۱۳۸۵ به کمک سازمان خصوصی‌سازی

اولین شرکت ملی مس: ۴۰۰ تومان قیمت اولیه، حدود ۹۰۰ پس از کمتر از یک سال

دومین فولاد مبارکه: ۱۹۰ تومان قیمت اولیه، حدود ۳۰۰ پس از کمتر از یک سال

فصل اول: شکل‌دهی ساختار بازار؛ گام‌های نخست در اجرای قانون

تاسیس سازمان بورس: انتخاب اعضای هیات مدیره، تصویب اساسنامه و ساختار سازمان، تشکیل کمیته‌های کاری، توزیع و جذب نیروی انسانی با رویکرد جوان‌گرایی در کنار استفاده از با تجربه‌ها به عنوان مشاور، تشکیل هیات داور، ایجاد بازار اولیه

تصویب مقررات کلیدی

تشکیل کمیته موضوع ماده ۵۷ قانون

تعیین تکلیف سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران، بورس فلزات و کشاورزی

تاسیس شرکت بورس اوراق بهادار تهران: تغییر از سازمان عضو محور به شرکت سهامی عام، ۴۰ درصد کارگزاری‌ها، ۴۰ درصد شرکت‌های سرمایه‌گذاری و ۲۰ درصد مردم

تعیین تکلیف تالارهای منطقه‌ای و انتقال به شرکت بورس همزمان با سیاست توسعه الکترونیک بورس

ادامه فصل اول: شکل دهی ساختار بازار؛ گام‌های نخست در اجرای قانون

دلایل سهامی عام شدن شرکت بورس: تاسیس در کمتر از یک سال برخلاف تجارب سایر کشورها، مشارکت همه ذینفعان نه تنها کارگزاران، امکان چرخش مدیریت، موضوع ساختمان شرکت با توجه به تجربه مالزی

تاسیس شرکت بورس کالای ایران: ادغام بورس کشاورزی و فلزات، انحلال سازمان کارگزاران آنها، نجات بورس کشاورزی و موضوع حکم تخلیه سازمان آن

راه‌اندازی بورس نفت: ایده اولیه سال ۱۳۷۷ پروژه‌ای در مرکز مطالعات بین‌المللی انرژی تعریف، غفلت از موضوع بازار مالی نفت به خصوص در مقایسه با ژاپن و به تبع آن عدم اثرگذاری در قیمت‌گذاری نفت فروش نفت توسط تنها یک شرکت دولتی، استقبال مدیران شرکت ملی صنایع پتروشیمی برخلاف مدیران شرکت ملی نفت ایران

تاسیس شرکت فرابورس ایران، بازار دارایی‌های فکری (بورس ایده)

ادامه فصل اول: شکل دهی ساختار بازار؛ گام‌های نخست در اجرای قانون

تاسیس کمیته فقهی، محور انطباق توسعه بورس با مبانی شرعی: وجود کمیته مشابه در مالزی و کشورهای عربی در طراحی ابزارهای مالی غیراسلامی، تفاوت اساسی با مالزی به دلیل عدم امکان استفاده از ابزارهای غیراسلامی، سفر به مالزی به همراه دکتر مصباحی مقدم مسئول کمیته فقهی جهت بررسی تفصیلی کمیته شریعت مالزی، موضوع استقلال کمیته.

تاسیس قانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار و نهادهای سرمایه‌گذاری.

تاسیس قانون شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت: ۷ میلیون کد. سهامداری در آن زمان که در زمان نگارش کتاب به ۹ میلیون رسیده و حدود ۴۳ میلیون دارای سهام عدالت، راه اندازی صندوق‌های قابل معامله در بورس جهت حل مشکلات سهام عدالت.

فصل دوم: قوانین و مقررات؛ بستر توسعه بازار

قانون بازار اوراق بهادار؛ از تدوین تا تصویب: نیاز به بازنگری قانون بورس اوراق بهادار (مصوب ۱۳۴۵ توسط خارجی‌ها) با توجه به نیازهای بازار و یکی بودن نهاد اجرا و نظارت.

تصویب قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در سال ۱۳۸۸: موضوع مباحث مالیاتی مرتبط با ابزارهای مالی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، عضویت بورس در سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار، مزایای پذیرش کالاها در بورس و مستثنی شدن محصولات عرضه شده در بورس کالا از شمول قیمت‌گذاری دولتی (از جمله فولاد و پتروشیمی)، فقدان ضمانت اجرایی برای پرداخت سود سهام به سهامداران.

فصل سوم: توسعه نهادهای مالی جدید یکی پس از دیگری

توسعه صنعت کارگزاری: رتبه‌بندی و توسعه کیفیت به جای کمیت.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری

شرکت‌های تامین سرمایه یا بانک سرمایه‌گذاری

شرکت‌های مشاور سرمایه‌گذاری

شرکت‌های سبدگردان

شرکت‌های پردازش اطلاعات مالی

مشاوران عرضه و پذیرش

موسسات رتبه‌بندی اعتباری

فصل چهارم: ابزارهای مالی نوین، دریچه‌ای به فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری

قرارداد آتی سکه طلا: رویکرد بانک مرکزی پیش فروش سکه و عدم همکاری در راه‌اندازی بازار نقدی طلا.

قرارداد آتی سهام

اوراق اجاره

اوراق مرابحه

اوراق قرض‌الحسنه

اوراق اختیار معامله

اوراق مشارکت رهنی

اوراق گواهی حج

اوراق منفعت

اسناد خزانه اسلامی

فصل پنجم: مدیریت بازارها؛ بورسی که هیچ‌گاه سیاسی نشد

تخلیه حساب ۱۳۸۲ تا آخر سال ۱۳۸۴، بحران مالی ۱۳۸۷، هدفمندی یارانه‌های ۱۳۸۹، تحریم‌های جدید ۱۳۹۱.

ورود شرکت‌های اصل ۴۴

بحران مالی و اقتصادی در دنیا و انعکاس آن در بورس ایران

بازارگردانی

قانون هدفمند کردن یارانه‌ها

شاخص و سیاست‌های حمایت از بازار

تاملی بر نحوه اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی: غیرقابل بودن اجرای بدون بورس، نحوه قیمت‌گذاری عرضه اولیه توسط سازمان خصوصی‌سازی بدون نظر مشورتی سازمان بورس (بیمه دانا، هلدینگ خلیج فارس، پست بانک، فولاد خوزستان)

عرضه محصولات کشاورزی

موضوع بورس کالا و وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال ۱۳۹۱

فصل هفتم: نظارت، مباحث حقوقی و ضمانت‌های اجرایی در بازار سرمایه

تشکیل شعبه ویژه جرایم بورسی

عضویت در کمیسیون بین‌المللی بورس‌های اوراق بهادار

صیانت از حقوق سهامداران

تعیین نرخ سنگ آهن توسط ایمیدرو

کمک بلا عوض دو شرکت فولاد مبارکه و ذوب آهن اصفهان به صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد و نهایتاً انتقال صندوق به سازمان تامین اجتماعی

انتقال ۲۶ درصد از درآمد پالایشگاه‌ها به صندوق توسعه ملی و بودجه ۱۳۹۲

کنترل قیمت محصولات پتروشیمی در سال ۱۳۹۰

دشواری‌های گذر از اقتصاد دولتی به خصوصی و ادغام وزارت بازرگانی و صنعت

فصل هشتم: چشم‌انداز بین‌المللی بورس؛ از اهداف تا محدودیت‌ها

تصویب آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس: عدم محدودیت سه ساله خروج سرمایه؛ اختیاری شدن مجوز سازمان سرمایه‌گذاری خارجی؛ کاهش فرایند اخذ مجوز به ۷ روز؛ افزایش سقف خرید سرمایه‌گذار خارجی به ۲۰ درصد

عضویت در سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار (برنامه‌ای که محقق نشد)

تعلیق عضویت در فدراسیون جهانی بورس‌ها

تفاهم‌نامه‌های دو جانبه بین‌المللی

فصل نهم: اطلاع‌رسانی، فرهنگ‌سازی و آموزش؛ بورس چگونه بورس مردمی شد؟

الحاق حوزه فناوری اطلاعات به شرکت اطلاع‌رسانی

نمایشگاه بین‌المللی بورس، بانک و بیمه

برنامه‌های آموزشی ویژه کودکان

تالار مجازی بورس ایران

آگهی‌های فرهنگ‌سازی

تاسیس انتشارات بورس

تاسیس فصلنامه علمی-پژوهشی

کمیته راهبری آموزش، گامی در جهت خصوصی‌سازی آموزش: عدم تاسیس دانشگاه و پژوهشگاه

فصل دهم: مدیریت تعاملات درون و برون سازمانی

اعطای مجوز کارگزاری صرفا با فراخوان: یک نوع دیپلماسی عمومی

موضوع ایمیدرو و سهام شرکت‌های سنگ آهن چادرملو و گل گهر

معرفی فردی برای مدیرعاملی یک شرکت سرمایه‌گذاری

تعاملات مناسب با دانشگاه‌ها

فصل یازدهم: گذر از چالشها

موضوع تحقیق و تحفص: عدم تصویب

موضوع اختلاس ۳ هزار میلیاردی: مربوط به بازار پول تاثیرگذار بر بورس و بازار

سرمایه

سخن پایانی

پایه‌های بورس: قوانین و مقررات، فناوری اطلاعات، نهادها و ابزارهای مالی

عدم توفیق برخی علاقه‌مندی‌ها: بین‌المللی کردن بازار سرمایه به خصوص معامله انواع اوراق و ابزارهای مالی

ایرانی، عدم عضویت در کمیسیون بین‌المللی بورس‌های اوراق بهادار، عدم عملیاتی شدن بازار مالی

قراردادهای نفتی در قالب بورس انرژی، عدم تاسیس بورس ارز، عدم اصلاح قانون تجارت، عدم یکپارچه شدن

سامانه‌های اقتصادی از قبیل بورس، بانک، گمرک، مالیات و بیمه